Θυμάστε την πρώτη φορά που συνειδητοποιήσατε τη δύναμη των λέξεων; Υπήρξε κάποια φράση, κάποιο βιβλίο, κάποιο γεγονός που σας βοήθησε να αντιληφθείτε πόσο ισχυρή είναι αυτή η δύναμη;

«Ήταν ένα βιβλίο. Το πρώτο βιβλίο που διάβασα. Πρόκειται για το βιβλίο του Μάρκ Τουέιν «Πρίγκηπας και φτωχός». Τότε κατάλαβα πόσο μεγάλη δύναμη μπορεί να έχουν οι λέξεις αφού μέσα από μια ιστορία γραμμένη με αρκετό χιούμορ ο συγγραφέας είχε κατορθώσει να καταδείξει το πρόβλημα της κοινωνικής ανισότητας. Αλλά και πολύ αργότερα, όταν διάβασα «Το Λάθος» του Αντώνη Σαμαράκη. Τότε είδα τη δύναμη που μπορεί να κρύβει μια μόνη λέξη, πόσο ισχυρή μπορεί να είναι, επειδή μέσα σ' αυτή ο Σαμαράκης έκρυψε την ανθρωπιά που υψώνεται ενάντια σε ένα ολόκληρο καθεστωτικό σύστημα και το συντρίβει»

• Πότε καταλάβατε ότι θέλετε να ακολουθήσετε συγγραφική καριέρα;

«Από πολύ νωρίς στην παιδική μου ηλικία υπήρξα εθισμένη αναγνώστρια. Ο κόσμος του βιβλίου εξασκούσε επάνω μου μια ιδιαίτερη γοητεία. Μεγαλώνοντας άρχισε να διαμορφώνεται στη συνείδησή μου το πάθος της γραφής αλλά, ειλικρινά, δεν ήμουν βέβαιη ότι θα κατάφερνα να μεταφέρω στο χαρτί όλα όσα θα ήθελα να εκφράσω. Σταδιακά, άρχισα να γράφω κάποια δοκίμια για τοπικές εφημερίδες και να αρθρογραφώ αλλά φαίνεται ότι αυτό δε μου αρκούσε. Έτσι πριν από έντεκα χρόνια δοκίμασα να γράψω ένα μυθιστόρημα. Θυμάμαι ότι άνοιγα τον υπολογιστή μου να γράψω με την ίδια αγωνία να δω τι θα γίνει παρακάτω που είχα και όταν άρχιζα να διαβάζω ένα βιβλίο. Όταν ολοκληρώθηκε το πρώτο μου μυθιστόρημα, ύστερα από αρκετούς μήνες, ήξερα ότι η δική μου περιπέτεια στον χώρο του βιβλίου είχε μόλις αρχίσει».

• Διενεργείτε κάποια έρευνα, προκειμένου να γράψετε τα βιβλία σας; Αν ναι, πόσο καιρό αφιερώνετε σε αυτό το κομμάτι;

«Όταν γράφεις ένα ιστορικό μυθιστόρημα η έρευνα είναι απαραίτητη προϋπόθεση και εξαρτάται από το βιβλίο που γράφεις και από τον τρόπο που θέλεις να ασχοληθείς με την Ιστορία πόσος χρόνος θα σου χρειαστεί. Όταν έγραφα το προηγούμενο βιβλίο μου, τις «Άγριες θάλασσες», μια μυθιστορηματική μαρτυρία από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο για έναν αφανή θαλασσινό ήρωα, επί δύο χρόνια περίπου προσπαθούσα να βάλω σε μια τάξη στο μυαλό μου ένα ογκώδες αρχειακό υλικό, αποτέλεσμα μιας 27χρονης προσπάθειας του γιου του ήρωα, Γιάννη Χούμα. Δεν ήταν εύκολο. Στο νέο βιβλίο μου, ***«Τις νύχτες έπαιζε με τις σκιές»*** *τα πράγματα ήταν πιο εύκολα αλλά η προσωπική μου έρευνα για τα ιστορικά και πραγματολογικά στοιχεία του βιβλίου κράτησε λίγο λιγότερο από έναν χρόνο. Μου αρέσει άλλωστε η Ιστορία να εμπλέκεται στο μυθιστόρημα με έναν ήπιο τρόπο. Σε δόσεις που δε δημιουργούν την εντύπωση στον αναγνώστη πως διαβάζει ένα ιστορικό βιβλίο αλλά ένα μυθιστόρημα και μόνο. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να γίνει μια επεξεργασία τέτοια που θα επιτρέψει στην όποια έρευνα κάνει ο συγγραφέας να αφομοιωθεί στο μυθιστορηματικό πλαίσιο και αν είναι δυνατόν να παραμείνει αθέατη κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης. Άλλωστε αυτό που έχει σημασία δεν είναι να καταγράψει ο συγγραφέας τα ιστορικά γεγονότα αλλά το πάθος και το μυστήριο που τα περιβάλλει. Να εντοπίσει τη γοητεία μέσα στον ιστορικό ορθολογισμό. Να αναδείξει τη συναισθηματική χροιά των γεγονότων και του πάθους που την υπαγόρευσε. Αυτή είναι και η διαφορά της μυθιστορηματικής από την ιστορηματική αφήγηση. Ενώ ο ιστορικός ενδιαφέρεται για τη λογική ερμηνεία των γεγονότων ο μυθιστοριογράφος νοιάζεται κυρίως για την ένταση και τη φλόγα που τα δημιούργησε».*

• Η έκδοση των βιβλίων σας, επηρέασε καθόλου τη διαδικασία με την οποία γράφετε;

«Θέλω να πιστεύω πως όχι, δεν την έχει επηρεάσει. Γράφω πάντα με την ίδια αργή συχνότητα και δε βιάζομαι να εκδώσω προκειμένου να βρίσκομαι κάθε χρόνο στα βιβλιοπωλεία. Με ενδιαφέρει ό,τι γράφω να έχει την αξιοπρέπεια μιας γλωσσικής και θεματολογικής επιλογής. Αυτό ήταν και παραμένει το μοναδικό μου κριτήριο. Και χαίρομαι γιατί αυτό είναι απολύτως σεβαστό και από τον εκδοτικό μου οίκο».

• Διαβάζετε τις κριτικές γύρω από τα βιβλία σας; Αν ναι, πώς αντιμετωπίζετε μια όχι και τόσο θετική άποψη;

«Μοιραία διαβάζω ό,τι γράφεται για τα βιβλία μου με πολύ ενδιαφέρον. Και ξέρετε, πιστεύω πως κάθε κριτική μπορεί να λειτουργήσει εποικοδομητικά, είτε εκφράζει μια θετική είτε

μια αρνητική άποψη, αρκεί να είναι καλοπροαίρετη και βεβαίως τεκμηριωμένη. Τότε μια κριτική μπορεί να γίνει το όχημα που θα σε οδηγήσει σε ένα καλύτερο επίπεδο και όλοι το έχουμε ανάγκη».

• Στις πρώτες σελίδες του νέου σας βιβλίου «Τις νύχτες έπαιζε με τις σκιές» που κυκλοφορεί από τις Εκδόσεις Ψυχογιός, μοιράζεστε μαζί μας μια πρόταση από την «Αναφορά στο Γκρέκο», του Νίκου Καζαντζάκη η οποία αναφέρεται στις μάχες που δίνει το φως. Πιστεύετε πως το φως είναι δυνατό να νικηθεί; Και αν ναι, υπό ποιες συνθήκες;

«Ναι, το πιστεύω. Και αυτό το βλέπουμε έντονα στις σύγχρονες κοινωνίες της αδιαφορίας, των κοινωνικών ανισοτήτων και συγκρούσεων. Μην πάτε μακριά. Πρόσφατα διαβάσαμε όλοι ότι συνελήφθη μια ηλικιωμένη κυρία επειδή πουλούσε καλτσάκια σε μια γωνιά του δρόμου. Αν αυτό δε δείχνει ότι στις ευνομούμενες κοινωνίες που ζούμε, στις οποίες μια ενενηντάχρονη γυναίκα αντιμετωπίζεται όπως ένας εγκληματίας αντί να έχει τη δυνατότητα να περνά με μια οικονομική αξιοπρέπεια τα τελευταία χρόνια της ζωής της, ενώ την ίδια στιγμή άνθρωποι που έχουν καταληστέψει τη χώρα ή εμπορεύονται ναρκωτικά για παράδειγμα συνεχίζουν ανενόχλητοι το έργο τους, τότε τι δείχνει; Όταν, χωρίς γνώση ιστορικής πραγματικότητας για τον Έλληνα, ο οποίος έχει υπάρξει μετανάστης και πρόσφυγας σε πολλές περιόδους, υπάρχουν γονείς που αρνούνται να στείλουν τα παιδιά τους στο σχολείο επειδή φοιτούν σ' αυτό και παιδιά προσφύγων, τότε το φως, τόσο σε ατομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο έχει σβήσει. Είναι αδιαμφισβήτητο ωστόσο ότι υπάρχουν ακόμα φωτεινές εξαιρέσεις σε αυτόν τον τόπο. Άνθρωποι που παλεύουν για τη διαύγεια του φωτός σε δύσκολους καιρούς. Και ευτυχώς δεν είναι λίγοι. Η ευαισθησία δεν έχει χαθεί και αυτό μας επιτρέπει να ελπίζουμε και να κοιτάζουμε το μέλλον με αισιοδοξία παρά τις αντιξοότητες».

• Ποια σκηνή ήταν η δυσκολότερη να γραφτεί, συμπεριλαμβανομένων όλων των βιβλίων που έχετε γράψει ως σήμερα;

*«Σίγουρα η ιδιαίτερη εκείνη σκηνή του νέου βιβλίου **«Τις νύχτες έπαιζε με τις σκιές»** όπου ο κεντρικός ήρωας, ο Ανέστης σε ένα παραλήρημα πια ζωγραφίζει το μεγαλύτερο έργο της ζωής του και μετά καταρρέει. Οι ψυχολογικές διακυμάνσεις ενός ανθρώπου η ζωή του οποίου διατρέχει τα ιστορικά γεγονότα από το τέλος του δέκατου ένατου αιώνα μέχρι και το*

1970, ένα αιώνα σχεδόν διάστικτο από γεγονότα, όπως η τελευταία μεγάλη σφαγή των χριστιανών στο Ηράκλειο το 1898, η Κρητική Πολιτεία, η Ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα, οι Βαλκανικοί πόλεμοι, ο εθνικός Διχασμός, ο Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος και ο Δεύτερος ήταν πολύ έντονες και δε σας κρύβω ότι τελειώνοντας αυτό το κεφάλαιο του βιβλίου—το 35—ένιωσα την ίδια κατάρρευση κι εγώ και για έναν περίπου μήνα σταμάτησα να γράφω».

• Ετοιμάζετε κάποιο καινούριο βιβλίο;

«Υπάρχουν σχέδια για ένα νέο βιβλίο που θα κινείται πάλι σε ένα συγκεκριμένο ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο αλλά είναι πολύ νωρίς για να αναφερθώ σ' αυτό, καθώς διαμορφώνεται συνεχώς».

• Ο Αλμπέρ Καμύ θα πει « Ο σκοπός του συγγραφέα είναι να αποτρέψει τον πολιτισμό από το να καταστρέψει τον εαυτό του». Ποιο είναι το σχόλιο σας;

«Θα σας απαντήσω με μια φράση του Οδυσσέα Ελύτη: «ο ποιητής δείχνει και η ορατότητα μεγαλώνει». Αυτός πρέπει να είναι ο σκοπός του συγγραφέα. Να δείχνει τα κακώς κείμενα και τις επιπτώσεις τους, να εικονίζει με τον λόγο του, αν είναι δυνατόν, την πραγματικότητα και να παλεύει για την επικράτηση του πολιτισμού σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο, καταδεικνύοντας ταυτόχρονα τους κινδύνους που κρύβει σε εποχές όπως η σημερινή, γεμάτες βαρβαρότητες. Ο Σαμαράκης έλεγε ότι έχει μια κοινωνική αποστολή η λογοτεχνία. Κι αυτή εμπεριέχει τη βαθιά συναίσθηση ότι ο συγγραφέας οφείλει να γίνει μια φωνή που διαμαρτύρεται σε έναν κόσμο στον οποίο ο πολιτισμός κινείται με τεράστιες δρασκελιές συχνά αγνοώντας τον άνθρωπο και τις αξίες που τον ορίζουν».

Σας ευχαριστούμε πολύ!
Σας ευχαριστώ πολύ κι εγώ!

ΜΑΪΟΥ 5, 2019MARIA LYDIA KIRIAKIDES